

8. kehottaa Euroopan komissiota kehittämään yhteisötaloutta koskevan EU:n lainsäädäntökehityksen, joka tarjoaa soveltuvat oikeudelliset puitteet tietyt organisaatiota ja toimintaa koskevat kriteerit täyttävien yritysten yhteiselle määritelmälle sekä luokittelulle ja kattamiselle, mikä tukisi ratkaisevasti tämän alan edistämistä.

9. katsoo myös, että yhteisötalouden toimijoiden tulee pyrkiä kestäväen kehityksen tavoitteisiin.

10. katsoo, että komission tulee tukea osaamissopimuksen kautta yhteisötalouden työntekijöiden mahdollisuuksia valmiuksien kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen muun muassa digitalisaation – myös medialukutaidon –, osallistavan johtamisen, selviytymis- ja palautumiskyvyn ja vihreän siirtymän aloilla, jotta heitä voidaan auttaa pääsemään yhteisötalouden työmarkkinoille tai pysymään siellä. Tähän tavoitteeseen pääsemiseksi komitea kehottaa tekemään yhteistyötä yhteisötalouden elinkeinoekosysteemin kanssa, johon kuuluvat erityisesti julkishallinto, ammatilliset koulutuskeskukset ja korkeakoulut. Myös kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopolitiikan kautta voidaan tukea ympäristönsuojeluun ja kiertotalouden edistämiseen liittyvää koulutusta. Komitea viittaakin lausunnossaan ”Euroopan osaamisohjelma kestäväen kilpailukykyyn, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja selviytymis- ja palautumiskyvyn tueksi” esitettyihin asiaa koskeviin ehdotuksiin, joissa on otettu huomioon paikallis- ja alueviranomaisten näkökulma, joka on hyvin tärkeä myös yhteisötalouden alalla.

11. pyytää, että tutkitaan yhteisötalouden potentiaalia ammatillisen koulutuksen ja aktiivisen työvoimapolitiikan alalla sekä taitojen ja tietojen kehittämisessä. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä ryhmiin, joilla on eniten vaikeuksia integroitua työmarkkinoille, eli muun muassa nuoriin, pitkäaikaistyöttömiin, vammaisiin henkilöihin ja syrjäseutujen asukkaisiin, joilla on rajalliset mahdollisuudet käyttää digitaalisia resursseja.

12. kehottaa Euroopan komissiota tekemään tutkimuksen, jossa käsitellään yritysten siirtoa työntekijöille yhteisötalouden toimintamallien kautta. Tutkimuksen yhteydessä olisi vaihdettava EU:n foorumin kautta hyviä käytänteitä jäsenvaltioiden, paikallis- ja alueyhteisöjen ja yhteisötalouden verkostojen välillä, ja siinä olisi käsiteltävä myös yhteisötalouden potentiaalia teollisuusalan yrittäjyyden näkökulmasta.

13. korostaa yhteisötalouden yritysryppäiden (klusterien) mahdollisuuksia integroitua eurooppalaisiin arvoketjuihin ja luoda näin yhteistyötä muiden yritystoimijoiden, julkishallinnon, ammatillisten koulutuskeskusten, ammattioppilaitosten, korkeakoulujen ja tutkimuskeskusten kanssa strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi ja resurssien yhdistämiseksi.

14. katsoo, että yhteisötalouden osallistuminen eurooppalaiseen klusteriyhteistyöfoorumiin⁽⁴⁾ voisi luoda mahdollisuuksia, jotka helpottaisivat yhteistyötä ja tällaisten yritysten ja yhteisöjen osallistumista strategiaan arvoketjuihin.

15. korostaa, että on tärkeää sisällyttää yhteisötalous älykkään erikoistumisen strategioihin, sillä se on keskeinen taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen vauhdittaja. Komitea muistuttaa myös, että yhteisötalous voi onnistuneesti edistää sosiaalista innovointia, ja korostaa tässä yhteydessä, että ”koska yhteisötalouden aloitteet perustuvat yhteisöihin kuuluvien yksilöiden väliseen yhteistyöhön ja kansalaisyhteistyöön, ne auttavat – lisäämään sosiaalista, taloudellista ja alueellista yhteenkuuluvuutta sekä luottamusta koko EU:ssa”⁽⁵⁾.

16. korostaa, että on tärkeää edistää alueiden välistä yhteistyötä yhteisötalouden alalla, sillä se on keskeinen väline monikansallisten yritysryppäiden muodostamisessa, rajatylittävän synergian hyödyntämisessä ja ainutlaatuisen alueellisen yhteistyön tekemisessä syrjäisimpien alueiden ja kolmansien maiden muodostamalla yhteistyöalueilla ja EU:n sisämarkkinoilla toimivien yhteisötalouden yritysten ja yhteisöjen kansainvälistymisen tukemisessa. Komitea korostaakin, että älykkään erikoistumisen eurooppalaiseen foorumiin kuuluva yhteisötalouden teemafoorumi, jossa on mukana seitsemän Euroopan aluetta, on hyödyllinen väline alueiden välisen yhteistyön edistämiseen, ja sen kokemukset ja hyvät käytänteet olisi otettava huomioon tulevassa yhteisötalouden eurooppalaisessa toimintasuunnitelmassa.

17. kehottaa komissiota esittämään kunnianhimoisempia ja johdonmukaisempia aloitteita, joilla tuetaan paikallis- ja alueviranomaisten roolia yhteisötalouden edistämässä. Komitea muistuttaa, että monilla paikallis- ja aluehallinnon tahoilla on jo käytössä kunnianhimoisia strategioita ja toimintasuunnitelmia yhteisötalouden edistämiseksi. Komission olisi yksilöitävä ne ja otettava ne huomioon Euroopan yhteisötalouden tulevan toimintasuunnitelman valmistelussa. Komission pitäisi myös edistää tiedon jakamista parhaista käytänteistä ja meneillään olevista hankkeista paikallis- ja alueviranomaisten keskuudessa (esim. yhteisötalouden edistämiseen keskittyvän paikallis- ja alueviranomaisten verkoston kautta).

⁽⁴⁾ <https://clustercollaboration.eu/social-economy>

⁽⁵⁾ COR-2016-06945.

18. kehottaa Euroopan komissiota laatimaan tutkimuksen alue- ja paikallistason julkisista toimintapolitiikoista, joilla edistetään yhteisötaloutta EU:ssa, ja sisällyttämään tutkimukseen esimerkkejä muilta alueilta ja paikallisviranomaisilta maailmanlaajuisesti.

19. toteaa eurooppalaisen yhteisötalouden alueet -aloitteen (*European Social Economy Regions*, ESER) ja yhteisötalouden tehtävät -ehdotuspyynnön (*Social Economy Missions*) auttavan merkittävästi yhteisötalouden kehittämiseen sitoutuneen laajan paikallis- ja alueviranomaisten yhteisön luomisessa ja pyytää komissiota vahvistamaan tätä ohjelmaa yhteisötalouden toimintasuunnitelman yhteydessä.

20. kehottaa komissiota edistämään paikallis- ja alueviranomaisten osallistumista yhteisötaloutta ja yhteiskunnallisia yrityksiä käsittelevään asiantuntijaryhmään (GECES) yhdessä jäsenvaltioiden ja yhteisötalouden verkostojen kanssa. Komitea pyytääkin perustamaan GECES:n alaisuuteen työryhmän, joka käsittelee alue- ja paikallistason yhteisötalouspolitiikkaa.

21. kehottaa ottamaan sukupuolinäkökulman huomioon yhteisötalouteen liittyvissä analyyseissa, tutkimuksissa, ehdotettavissa toimenpiteissä sekä seuranta- ja tukivälineissä ja -mekanismeissa, joissa kerätään tilastotietoja työntekijöistä tai yhteisötalouteen kuuluvien yritysmuotojen rakenteesta, jotta saadaan sukupuolen mukaan eriteltyjä tietoja ja voidaan ottaa käyttöön sukupuolikohtaisia indikaattoreita.

Yhteisötalouden tuominen paremmin näkyville

22. pyytää komissiota perustamaan verkkoalustan, joka keskittyy yhteisötalouden yritysten ja yhteisöjen sekä tällaisen yrittäjyyden tukemiseen ja jolle kootaan kaikki eurooppalaiset tutkimukset ja raportit yhteisötaloudesta sekä EU:n näille yrityksille ja yhteisöille tarjotut mahdollisuudet.

23. suosittelee, että verkkoalusta suunnitellaan ja sitä hallinnoidaan yhteistyössä eurooppalaisten yhteisötalouden verkostojen ja GECES:n kanssa.

24. ehdottaa komissiolle, että yhteisötalouden toimintasuunnitelmaan liitetään laaja tiedotuskampanja, jonka suunnitteluun ja toteutukseen osallistuvat alueiden komitea, talous- ja sosiaalikomitea ja yhteisötalouden verkostot. Kampanja on olennaisen tärkeä, jotta voidaan edistää kollektiivista yrittäjyyttä ja parantaa yhteisötalouden EU-tason tukivälineiden tuntemusta.

25. kehottaa komissiota laatimaan yhteisötaloutta edistäviä julkisia toimintapolitiikkoja käsittelevän oppaan, jossa esitellään kaikki erilaiset yhteisötalouden oikeudelliset muodot Euroopassa ja josta on apua paikallis- ja alueviranomaisille.

26. muistuttaa, että yhteisötalouden menestys perustuu sen monimuotoisuuteen ja kykyyn tarjota innovatiivisia ratkaisuja suurimpiin taloudellisiin ja sosiaalisiin sekä koulutusta ja ympäristöä koskeviin haasteisiin.

27. pyytää Euroopan komissiota valitsemaan vuosittain eurooppalaisen yhteisötalouden pääkaupungin soveltaen demokraattista ja avointa menettelyä, johon osallistuvat myös alueiden komitea, ETSK ja GECES.

28. ehdottaa yhteisötalouden integroimista paremmin ja näkyvämmiin Yritys-Eurooppa-verkostoon. Komitea suosittelee myös, että yhteisötaloudelle annetaan enemmän painoarvoa Euroopan yrittäjyysalue -tunnuksen myöntämisperusteissa.

29. muistuttaa, että on tärkeää tukea, rahoittaa ja vahvistaa eurooppalaisia yhteisötalouden verkostoja ja yhteisötalouteen sitoutuneita kaupunkeja ja alueita perustavan tärkeinä kumppaneina toimintasuunnitelman toteuttamisessa ja sen tarjoamista mahdollisuuksista tiedottamisessa.

Yhteisötalouden yrityksille ja yhteisöille paremmat mahdollisuudet saada rahoitusta

30. painottaa, että yhteisötalouden yrityksillä ja yhteisöillä on rahoituksen saantiin liittyviä lisävaikeuksia, jotka johtuvat osin siitä, että yhteisötalouden yritysmuotoja, joissa yhteinen tai yleinen etu on voiton maksimointia tärkeämpää, ei tunneta eikä ymmärretä kovin hyvin.

31. muistuttaa koheesiorahastojen ja erityisesti EAKR:n ja ESR:n keskeisestä roolista yhteisötalouden hankkeiden rahoittamisessa.

32. kehottaa vahvistamaan kaikkien yhteisötalouden yritys- ja yhteisömuotojen kollektiivista yrittäjyyttä ja osoittamaan sitä varten taloudellista tukea yhteisötalouden yritysten perustamiseen ja yritystoiminnan tuleviin haasteisiin vastaamiseen.

33. korostaa, että InvestEU-ohjelmalla on keskeinen merkitys innovatiivisten yhteisötalouden hankkeiden rahoittamisessa sen neljän politiikkaikkunan kautta: niistä erityisen tärkeitä ovat ”pk-yritykset” ja ”sosiaaliset investoinnit ja osaaminen”, joka kattaa mikrorahoituksen ja yhteisötalouden yritysten rahoittamisen.

34. suosittelee komissiolle, että neuvoo-antavaan komiteaan otetaan mukaan yksi alueiden komitean jäsen ja että investointikomiteaan otetaan mukaan yhteisötalouden yritysten ja yhteisöjen rahoitukseen erikoistuneita asiantuntijoita.

35. pyytää Euroopan komissiota kehittämään selkeän, avoimen ja toimivan järjestelmän investointien luokitteluksi sosiaalisesta ja ympäristön näkökulmasta.

36. painottaa yhteisötalouteen kuuluvien rahoitusalan toimijoiden (eettiset pankit ja osuuspankit, luotto- ja mikrorahoitusosuuskunnat, sosiaaliset rahoitusyhteisöt, keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusalan osuuskunnat jne.) merkitystä kestäväpohjaisen rahoituksen alalla, niiden tärkeää jalansijaa maaseutualueilla ja vähemmän kehittyneillä alueilla sekä niiden työtä muita heikommassa asemassa olevien väestöryhmien taloudellisen integroimisen ja reaalitalouteen investoimisen hyväksi.

37. kehottaa ottamaan sukupuolinäkökulman huomioon yhteisötalouden yritysten ja yhteisöjen rahoituksen saannissa pitäen mielessä, että naisten on vaikeampi saada lainaa ja rahoitusta kuin miesten. Tämä tilanne on tiedostettava aina ryhdyttäessä suunnittelemaan välineitä, joiden tarkoituksena on helpottaa rahoituksen saantia.

Yhteisötalousyrittäjyyttä käsittelevän koulutuksen edistäminen

38. muistuttaa yhteisötalouden edistämisestä Euroopan taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen veturina vuonna 2015 annettujen neuvoston päätelmien mukaisesti, että on tärkeää edistää yhteisötalouden yrittäjyysmuotoja käsittelevää yrittäjyyskoulutusta kaikilla tasoilla alemmasta perusasteesta aina korkea-asteen opetukseen (korkeakoulut ja ammatillinen koulutus).

39. toteaa, että sellaiset hankkeet kuin yhteisötalouden liiketoimintakoulu, jota ajavat seitsemän Euroopan aluetta älykkään erikoistumisen foorumin puitteissa, tuovat innovatiivisia ratkaisuja yhteisötalouden yrityksiä käsittelevän koulutustarjonnan niukkuuteen. Hankkeissa on tarkoitus kouluttaa päteviä ammattilaisia, jotka pystyvät tukemaan ja johtamaan tällaisten yritysten ja yhteisöjen kasvua.

40. muistuttaa, että yhteisötalouden yritykset ja yhteisöt tarvitsevat erityisosaamista, jota voidaan soveltaa myös perinteisiin yrityksiin, kuten osallistavaa johtamista.

41. pyytää komissiota hyödyntämään enemmän Erasmus+-ohjelmaa yhteisötalousyrittäjyyteen ja yhteisötalouden yrityksissä työskentelyyn valmistavan koulutuksen edistämiseksi. Komitea ehdottaa tässä yhteydessä, että tutkitaan mahdollisuuksia hyödyntää paremmin nuorille yrittäjille tarkoitettua Erasmus-ohjelmaa yhteisötalouden yrityksissä ja yhteisöissä erityisesti syrjäisimmillä Euroopan alueilla, missä nuorilla on rajallisemmat liikkuvuusmahdollisuudet, koska alueet sijaitsevat kaukana Euroopan mantereesta.

42. kehottaa etsimään uusia mahdollisuuksia edistää yhteisötalouden työntekijöiden oppimista, koulutusta ja osaamisen kehittämistä alakohtaista osaamisyhteistyötä koskevan suunnitelman ja osaamisyhteenliittymän avulla. Eri koulutustasoilla ja epävirallisen koulutuksen kautta hankittujen tietojen ja taitojen pitäisi lisäksi kannustaa ihmisiä hyödyntämään tietämystä parhaalla mahdollisella tavalla eli kehittää nk. pehmeitä taitoja ja helpottaa sopeutumista jatkuvasti muuttuvaan toimintaympäristöön.

Markkinoille pääsyn ja sosiaalisesti vastuullisiin julkisiin hankintoihin osallistumisen helpottaminen

43. muistuttaa, että yhteisötalouden yritysten ja yhteisöjen on ylitettävä muita pk-yrityksiä enemmän esteitä voidakseen toimia monikansallisesti EU:n sisämarkkinoilla. Nämä vaikeudet johtuvat erilaisiin yhteisötalouden oikeudellisiin muotoihin eli muun muassa osuuskuntiin, mukaan lukien erilaiset osuuskuntien alaryhmät, keskinäisiin yhtiöihin, yhdistyksiin, säätiöihin ja yhteiskunnallisiin yrityksiin sovellettavien kattavien oikeudellisten kehysten moninaisuudesta – ja paikoin puuttumisesta.

44. kiinnittää huomion naisten merkittävään rooliin yhteiskunnallisten yritysten hallinnossa. Asia on tärkeä yhteisötalouden alan yrittäjyyskoulutuksen onnistumisen kannalta.

45. korostaa myös, että näiden esteiden poistamiseksi ei ole EU-tason välineitä. Näin ollen eri maista peräisin olevista jäsenistä muodostuvan monikansallisen eurooppalaisen yhdistyksen perustaminen on edelleen vaikeaa, kuten myös keskinäisten yhtiöiden ja säätiöiden tapauksessa, koska tätä varten ei ole EU-tason oikeudellista kehystä.

46. kehottaa komissiota jatkamaan sosiaalisesti vastuullisten julkisten hankintojen edistämistä EU:n julkishallinnossa keskeisenä välineenä, jonka avulla voidaan parantaa julkisten hankintojen avoimuutta, torjua korruptiota, edistää erikokoisten elinkeinoelämän toimijoiden mahdollisuuksia kilpailla julkisista hankinnoista ja osallistua niihin sekä edistää sosiaalisesti vastuullisia yritysikäntöjä, jotka ovat ominaisia yhteisötaloudelle.

47. pyytää laajentamaan *Buying for Social Impact* -hanketta (ostaminen sosiaalisten vaikutusten aikaansaamiseksi), jossa analysoitiin hankintadirektiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä viidessätoista jäsenvaltiossa ja järjestettiin kansallisia ja alueellisia tapahtumia tiedon levittämiseksi vastuullisten julkisten hankintojen mahdollisuuksista, muihin EU:n jäsenvaltioihin.

48. kehottaa kaikkia paikallis- ja alueviranomaisia kehittämään avoimiin ja sosiaalisesti vastuullisiin julkisiin hankintoihin liittyviä strategioita muun muassa asettamalla hankintasopimusten ehdoksi oikeudenmukaisten palkkojen ja muiden lakisäätöiden ja/tai työehtosopimuksissa määritettyjen ehtojen ja edellytysten noudattamisen myös alihankintaketjuissa.

Toimintasuunnitelma, joka sisältää seurantatoimia ja -välineitä ja jolla edistetään järjestelmällistä vuoropuhelua yhteisötalouden toimijoiden ja muiden institutionaalisten tahojen kanssa

49. pyytää komissiota varmistamaan, että yhteisötalouden toimintasuunnitelman täytäntöönpanoon varataan vähintään viisi vuotta ja että siihen sisällytetään mekanismeja etukäteisarviointia sekä vuosittaista arviointia ja jälkiarviointeja varten sekä suunnitelman uusimiseksi sen täytäntöönpanon päätyttyä.

50. kehottaa komissiota vahvistamaan yhteisötalouden toimintapolitiikkojen seuranta- ja tukimekanismejaan, kuten yhteiskunnallista yrittäjyyttä käsittelevää asiantuntijaryhmää (GECES), komission sisäistä yhteisötalouden työryhmää sekä pysyvää ja jäseneltyä vuoropuhelua yhteisötaloudesta alueiden komitean ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitean kanssa. Niissä on varmistettava sukupuolten edustuksen kannalta tasapainoinen kokoonpano.

51. pyytää komissiota tutkimaan mahdollisuutta ottaa yhteisötalouden työnantajat mukaan monialaiseen työmarkkinaosapuolten vuoropuheluun sekä toimenpiteiden toteuttamista eurooppalaisen yhteisötalouden työnantajajärjestön valmiuksien kehittämiseksi ja vakiinnuttamiseksi.

Bryssel 1. heinäkuuta 2021.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Apostolos TZITZIKOSTAS
